

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/212756,Uroczystosc-wreczenia-Medalu-Reipublicae-Memoriae-Meritum-Adzie-Krystynie-Willen.html>
27.02.2026, 08:05

[Następny](#)

[Powrót](#)

Uroczystość wręczenia Medalu Reipublicae Memoriae Meritum Adzie Krystynie Willenberg

23 stycznia 2025 roku, w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu, w Centralnym Przystanku Historia im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego w Warszawie odbyła się ceremonia wręczenia Pani Adzie Krystynie Willenberg, ocalałej z Holokaustu, złotego medalu Reipublicae Memoriae Meritum. Wydarzeniu towarzyszyła dyskusja oraz wernisaż nowej odsłony wystawy „Obraz Treblinki w oczach Samuela Willenberga”.

23.01.2025

[Reipublicae Memoriae Meritum](#)

Podczas uroczystości wręczenia złotego medalu Reipublicae Memoriae Meritum, zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr hab. Karol Polejowski przybliżył historię Samuela Willenberga oraz podkreślił, że:

- 5 lat temu Biuro Współpracy Międzynarodowej, korzystając z zaufania, jakim obdarzyła nas Ada Krystyna Willenberg, sprowadziło do Polski rzeźby, które są świadectwem, pozostawionym po sobie przez Samuela Willenberga. Świadectwem pobytu w piekle niemieckiego nazistowskiego obozu zagłady, zorganizowanego tylko z jedną myślą - aby dokonać eksterminacji Żydów, obywateli II RP.

Medalem Reipublicae Memoriae Meritum Instytut Pamięci Narodowej honoruje tych, którzy działają na rzecz trwałego upamiętniania wydarzeń i postaci w historii Narodu Polskiego w latach 1917-1990 oraz wspierają IPN w działalności edukacyjnej, naukowej i wydawniczej. Uhonorowana odznaczeniem Ada Willenberg, kontynuuje dzieło swojego męża Samuela w imię zachowania pamięci o Zagładzie, zwłaszcza wśród młodych pokoleń.

Krystyna (Ada) Willenberg z d. Lubelczyk urodziła się w 1929 roku w Warszawie w Dzielnicy Północnej, przy ul. Franciszkańskiej, w rodzinie żydowskiej. Podczas wojny znalazła się w getcie warszawskim, z którego uciekła na stronę aryjską dzięki pomocy rodziny w 1942 roku. Pod fałszywym nazwiskiem przetrwała w domu u rodziny Heleny Majewskiej. Męża Samuela Willenberga, więźnia obozu śmierci w Treblince, uczestnika buntu oraz późniejszego autora cyklu rzeźb ukazujących grozę Zagłady, poznała w Łodzi w 1946 roku. Pobrali się w 1948 roku i w 1950 roku razem wyemigrowali do Izraela. Krystyna Willenberg jest autorką książki *Skok do życia* opisującej jej wspomnienia z czasów wojny. Z wielkim oddaniem towarzyszyła mężowi w jego działalności edukacyjnej, a obecnie kontynuuje to dzieło. Jest znaną postacią w polskim życiu społecznym i politycznym, m.in. działa na rzecz budowy pawilonu edukacyjnego Muzeum Treblinka, gdzie zgodnie z ostatnią wolą Samuela Willenberga miałyby stanąć jego rzeźby.

Ogromny podziw budzi jej zaangażowanie w bieżący projekt IPN, w ramach którego zgodziła się nieodpłatnie użyczyć rzeźb swojego męża, a także wystąpić podczas uroczystego otwarcia wystawy 2020 roku jako gość honorowy. Krystyna Willenberg oprowadzała oficjalnych gości po wystawie, wzięła także udział w warsztatach edukacyjnych dla polskiej młodzieży. Niedługi pobyt w Warszawie był również okazją do udzielenia licznych wypowiedzi prasowych, w których mówiła

zarówno o swoich przeżyciach wojennych, jak i doświadczeniach nieżyjącego męża. Pani Willenberg brała także aktywny udział w kolejnych odsłonach projektu w różnych lokalizacjach na terenie Polski, m.in. podczas obchodów rocznicy buntu w Treblince w 2023 r., gdzie wystawa IPN zaistniała w wersji plenerowej.

Ada Willenberg pozostaje wielkim autorytetem dla wielu środowisk w Polsce i Izraelu, swoją obecnością i niezwykłą charyzmą budując mosty porozumienia ponad podziałami.

W ceremonii wręczenia Medalu Reipublicae Memoriae Meritum wzięli udział ambasadorzy: Argentyny – Alicia Irene Falkowski, Izraela – dr Yacov Livne, a także Austrii, Francji, Azerbejdżanu, Gruzji, zastępca ambasadora Węgier i Przedstawiciel Generalny Flandrii. Obecny był również poseł na Sejm RP prof. Piotr Gliński.

W dyskusji prowadzonej przez red. Krzysztofa Świątkę uczestniczyli: Ada Willenberg, zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski, dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa Adam Siwek oraz dyrektor Biura Współpracy Międzynarodowej IPN Agnieszka Jędrzak.

Uroczystość wręczenia Medalu Reipublicae Memoriae Meritum Adzie Krystynie Willenberg. Na zdj. Ada Krystyna Willenberg – Warszawa, 23 stycznia 2025. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia Medalu Reipublicae Memoriae Meritum Adzie Krystynie Willenberg. Na zdj. od lewej: Ada Krystyna Willenberg, zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski, dyrektor BWM Agnieszka Jędrzak, dyrektor BUWiM Adam Siwek - Warszawa, 23 stycznia 2025. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia Medalu Reipublicae Memoriae Meritum Adzie Krystynie Willenberg. Na zdj. Ada Krystyna Willenberg - Warszawa, 23 stycznia 2025. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia Medalu Reipublicae Memoriae Meritum Adzie Krystynie Willenberg. Na zdj. dyrektor BWM Agnieszka Jędrzak i dyrektor BUWiM Adam Siwek – Warszawa, 23 stycznia 2025. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia Medalu Reipublicae Memoriae Meritum Adzie Krystynie Willenberg. Na zdj. Ada Krystyna Willenberg i zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski – Warszawa, 23 stycznia 2025. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia Medalu Reipublicae Memoriae Meritum Adzie Krystynie Willenberg - Warszawa, 23 stycznia 2025.
Fot. Sławek Kasper (IPN)

Rozmawiano m.in. o tym, w jaki sposób rzeczy materialne, dzieła sztuki, upamiętnienia przyczyniają się do budowania wspólnoty pamięci, a także o roli bezpośrednich relacji świadków czy też stworzonych przez nich dzieł w kształtowaniu świadomości zwłaszcza najmłodszych pokoleń.

Uczestnicy dyskusji rozważali ponadto takie kwestie, jak znaczenie przekazu i działalności powojennej Samuela Willenberga dla współczesnego dialogu polsko-żydowskiego, którego Samuel Willenberg wraz z żoną byli wielkimi orędownikami. Jakie przesłanie niesie życie tego żołnierza kampanii polskiej, uczestnika buntu w Treblince i walk w Powstaniu Warszawskim dla budowania współczesnych i przyszłych relacji polsko-żydowskich?

Dr hab. Karol Polejowski podzielił się swoimi refleksjami nad nie tylko moralnym, ale i historycznym znaczeniem wspomnianego zrywu więźniów, który miał miejsce 2 sierpnia 1943 roku.

Rozmówcy pochyłili się także nad wyzwaniem, jakie pociąga za sobą współczesna edukacja historyczna. Na bazie osobistych doświadczeń oraz obserwacji odpowiedzieli na pytanie, co postrzegają jako największą trudność, a co, z kolei, niesie nadzieję, że wiedza o Holokauście i zbrodniach niemieckich w XX wieku przetrwa jako ważna lekcja o istocie zła w świadomości kolejnych pokoleń.

Na zakończenie spotkania Ada Willenberg oprowadziła uczestników wydarzenia po wystawie „Obraz Treblinki w oczach Samuela Willenberga”. Ekspozycja zaprezentowana w Centralnym Przystanku Historia IPN jest nową odsłoną wystawy, opracowaną z myślą o szkołach i mniejszych ośrodkach edukacyjnych, którą w ramach możliwości można łączyć z wybranymi rzeźbami.

Obejrzyj uroczystość na kanale IPNtv

Uroczystość wręczenia Medalu Reipublicae Memoriae Meritum Adzie Krystynie Willenberg – Warszawa, 23 stycznia 2025.
Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia Medalu Reipublicae Memoriae Meritum Adzie Krystynie Willenberg - Warszawa, 23 stycznia 2025.
Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia Medalu Reipublicae Memoriae Meritum Adzie Krystynie Willenberg - Warszawa, 23 stycznia 2025.
Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia Medalu Reipublicae Memoriae Meritum Adzie Krystynie Willenberg - Warszawa, 23 stycznia 2025.
Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia Medalu Reipublicae Memoriae Meritum Adzie Krystynie Willenberg - Warszawa, 23 stycznia 2025.
Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia Medalu Reipublicae Memoriae Meritum Adzie Krystynie Willenberg – Warszawa, 23 stycznia 2025.
Fot. Sławek Kasper (IPN)

[Posłuchaj notacji z Adą Krystyną Willenberg na portalu opowiedziane.ipn.gov.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Warszawa

Centrala

Medal Reipublicae Memoriae Meritum

Nagroda

Powiązane wiadomości

Wystawa „Obraz Treblinki w oczach Samuela Willenberga” w Centralnym Przystanku Historia im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego w Warszawie